

Veiturnar og samfélagið

Fagfundur veitusviðs Samorku

Hótel Borgarnesi 28. og 29. maí, 2015

Bjarni Bjarnason

Efni

- Um Samorku
- Dálítið um veitustarfsemin á Íslandi
- Stefnumótunarvinna

Samorka

- 1942 SÍR Samband íslenskra rafveitna
- 1980 SÍH Samband íslenskra hitaveitna
- 1995 Samböndin sameinuð undir merki Samorku

Samorka hefur starfað í óbreyttri mynd síðan

Starfsemi aðildarféлага er aðallega af þrennum toga

Skylduverkefni sveitarféлага

Vatnsveitur í þéttbýli

Fráveitur í þéttbýli

Sérleyfi

Hitaveitur

Raforkudreifing

Samkeppni

Vinnsla rafmagns

Sala rafmagns

Þriggja ára vinnuhringur Samorku

ár 1 Samorkuþing

öll starfsemin saman

ár 2 Fagfundur veitusviðs

hitaveita – vatnsveita - fráveita

ár 3 Fagfundur raforkusviðs

vinnsla, sala og dreifing rafmagns

Nafnorðið **veita**

- skurður - blautt landsvæði
- land sem vatni er veitt á

Sögnin að veita

- Láta einhvern fá eitthvað
- *Að veita sér:*
leyfa sér að njóta
- *Að veita vel:*
halda góða veislu

Veitur á Íslandi

Lög um vatns- og fráveitur

- **Vatnsveitur** skulu fullnægja vatnspörf almennings, heimila og atvinnufyrirtækja, þar á meðal hafna, eftir því sem kostur er.
- Sveitarfélög skulu starfrækja sameiginlega **fráveitu** í þéttbýli. Á dreifbýlli svæðum þar sem hús eru mörg skal sveitarfélag sjá til að skólpi sé safnað á kerfisbundinn hátt.

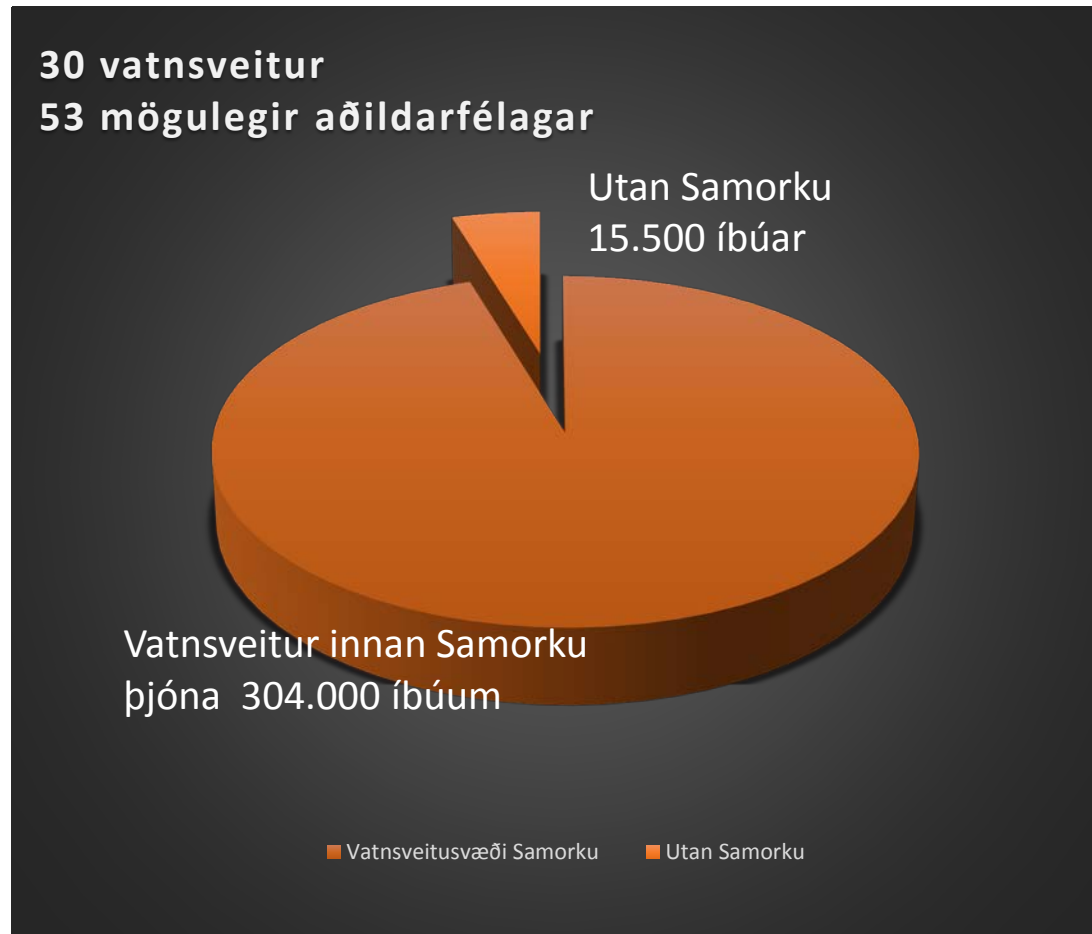
74 sveitarfélög á Íslandi

- 57 fráveitur
- 53 vatnsveitur sveitarfélaga
- 20 hitaveitur
- Nokkur veitufyrirtæki reka fleiri en eina veitu
- Einkaveitur í eigu fyrirtækja, hópa og einstaklinga

Vatnsveitur

- 95% veita ómenguðu grunnvatni úr borholum, brunnum og lindum
- 5% nýta yfirborðsvatn hreinsað með síum eða lýsingu
- 49 vatnsveitur sem þjóna fleiri en 500 manns
  - þar af 23 með innra eftirlit
  - 8 minni veitur
- Margar veitur uppfylla ekki kröfur
- 729 eftirlitsskyldar veitur hjá MAST

LÖGRJETTA

— Ritstjóri: ÞORSTEINN GÍSLASON, Þinghóltsstræti 17. —

N. 58.

Reykjavík 19. desember 1906.

I. árg.

Þaugaveikin í Reykjavík.

Loksins er mönnum þó farin að blöskra taugaveikin hjer í bænum. Nú loksins!

vex; jarðvegurinn saurgast æ meir ár frá ári.

Og taugaveikin vex; hún vex fljótar en bærinn.

Árið 1897 fengu 24 taugaveiki

Vatnsberi sækir vatn í Ingólfsbrunn í Aðalstræti um aldamótin 1900.

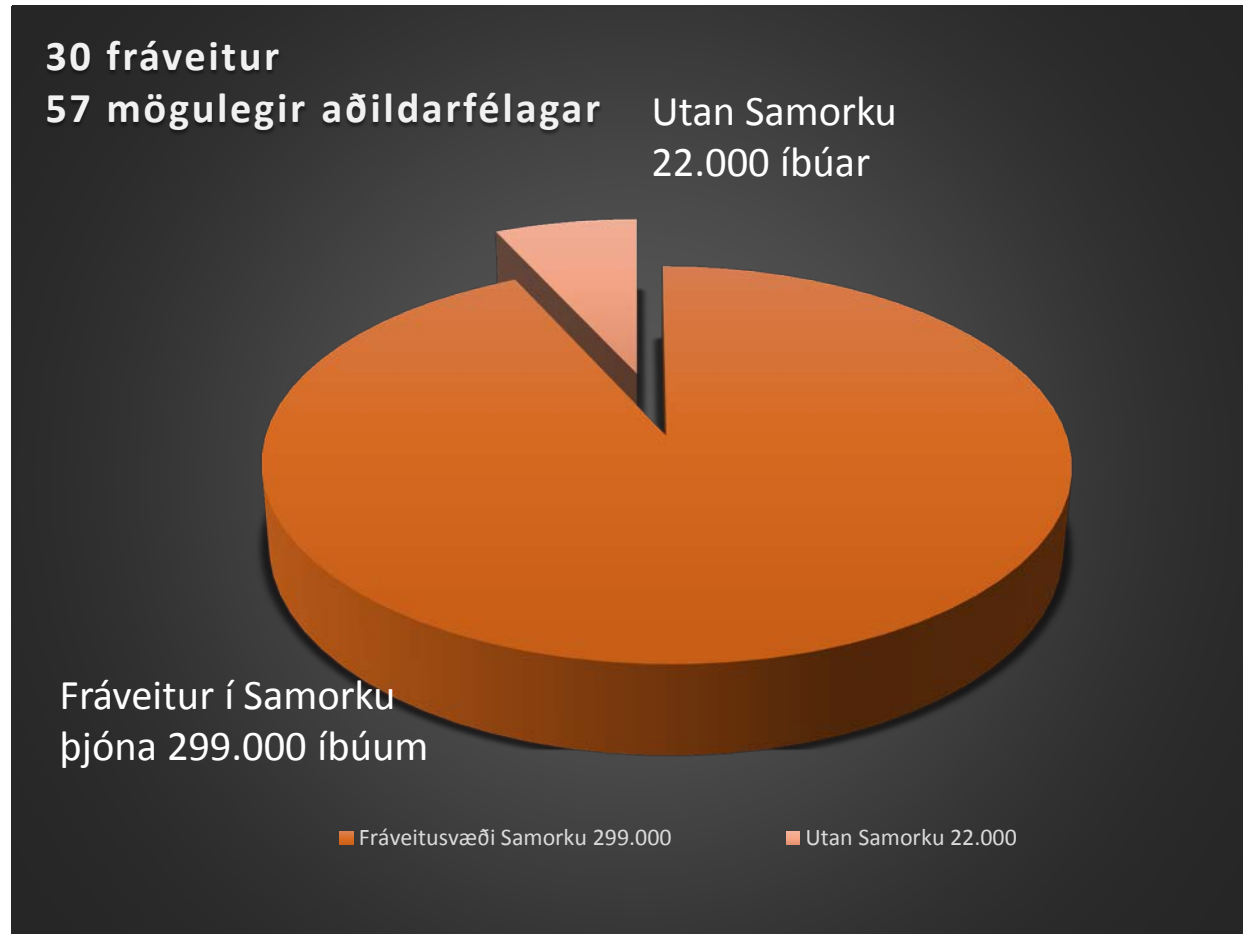
Skólpræsi liggur við hlið brunnsins.

Fráveitur

- 87% landsmanna með fráveitutengingu
- 2% með 2. eða 3. stigs hreinsun á skólpi
- 6 veitur losa í ferskvatn
- Dreifbýlið:
  - 4.500 býli og 12.000 sumarhús

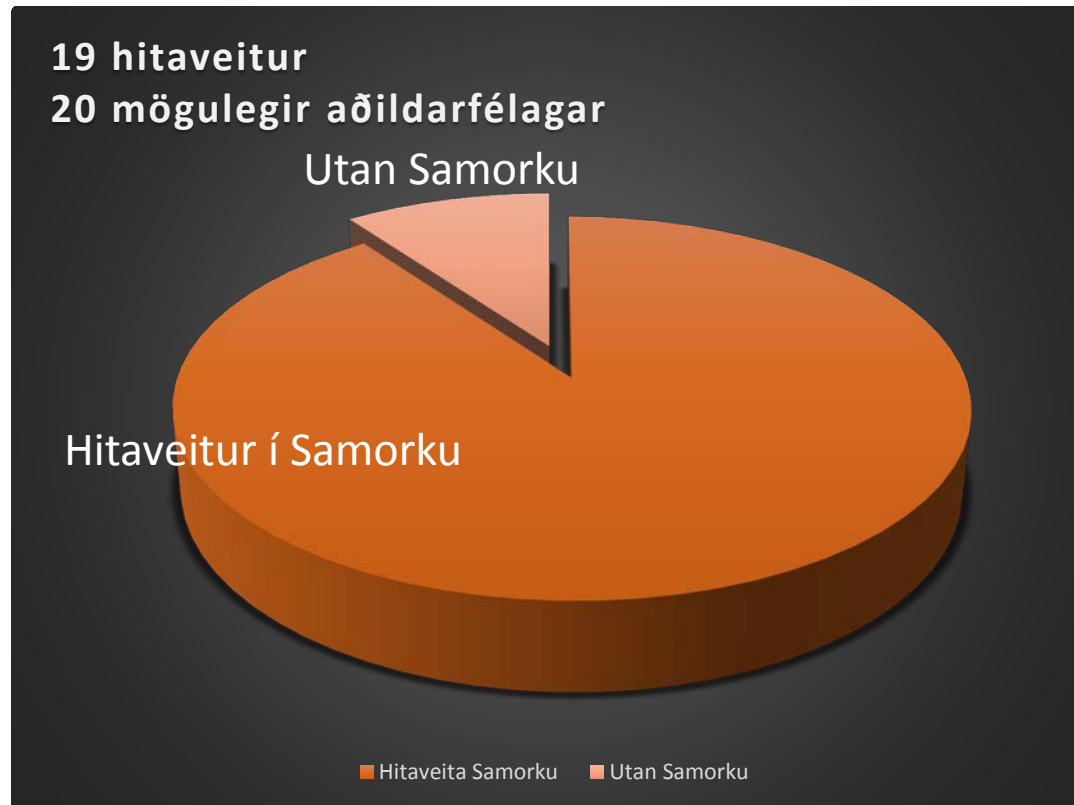

Hitaveitur

- Ná til 90% þjóðarinnar
- 1973: 45% olíukynding
- Hitaveita í Kjós tekur brátt til starfa
- 27% virkjaðs jarðvarma fer til heimila

Bjarni Bjarnason, formaður Samorku - 28.5.2015

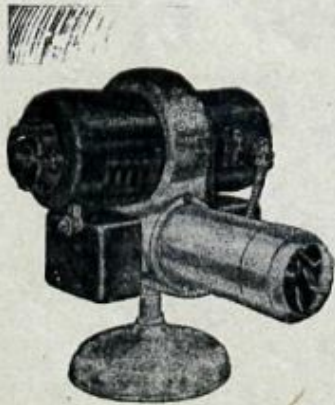

BEZTA JÓLAGJÖFIN er góð olíukynding

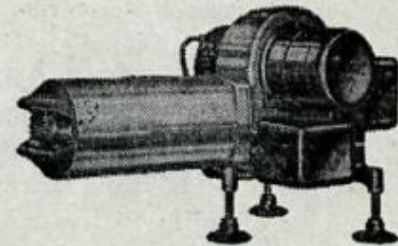
Þessi *Gilbarco*-tæki

*eru jafnan fyrirliggjandi í ýmsum
stærðum og gerðum*

OLÍUSÖLUDEILD KEA

Símar: 1860 og 1700.

Hagkvæmar hitaveitur

Orkustofnun:

Sparnaður árið 2012 nam

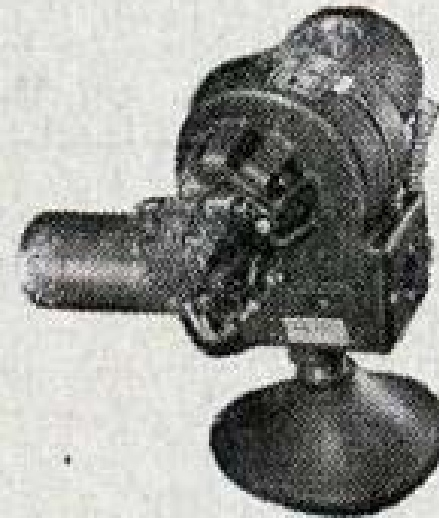
112 milljörðum króna

Uppsafnaður sparnaður
áranna 1914-2012 nam

2.300 milljörðum

Thatcher

OLÍUBRENNARINN

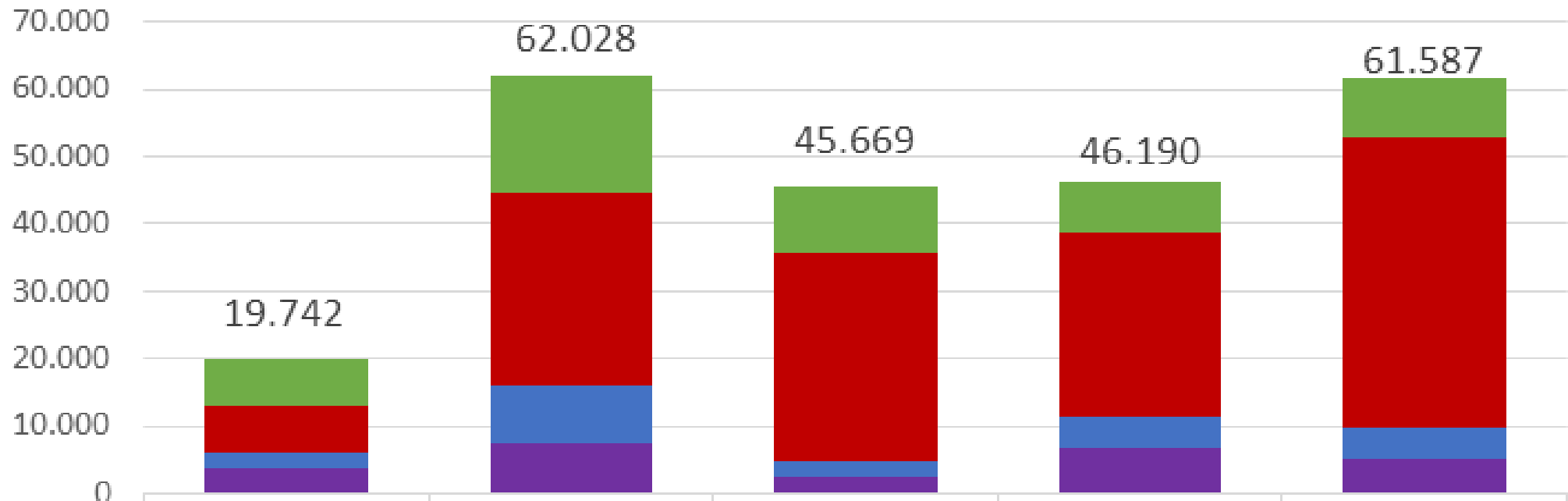
sér yður fyrir jöfnum, þægi-
legum hita, sem þér með
einu handtaki getið aukið
eða dregið úr að vild. Með
því að færa skífu á her-
bergishitastillinum njótið
þér þess hita, er þér óskið
dag og nótt.

★

Oliukynding er auðveldasta
— hreinlegasta og ódýrasta
upphitinin — en brennarinn
verður að vera traustur og
öruggur.

Mánaðarlegur orku- og veitukostnaður á Norðurlöndum

	Reykjavík	Kaupmannahöfn	Stokkhólmur	Osló	Helsinki
Rafmagn	6.695	17.512	9.906	7.646	8.731
Heitt vatn	6.987	28.489	31.054	27.175	43.235
Kalt vatn	2.261	8.660	2.247	4.603	4.551
Fráveita	3.798	7.366	2.463	6.765	5.071
Samtals	19.742	62.028	45.669	46.190	61.587

Nokkur einkenni félaga í Samorku

Gömul, rótgróin og traust starfsemi og hægfara breytingar hjá flestum

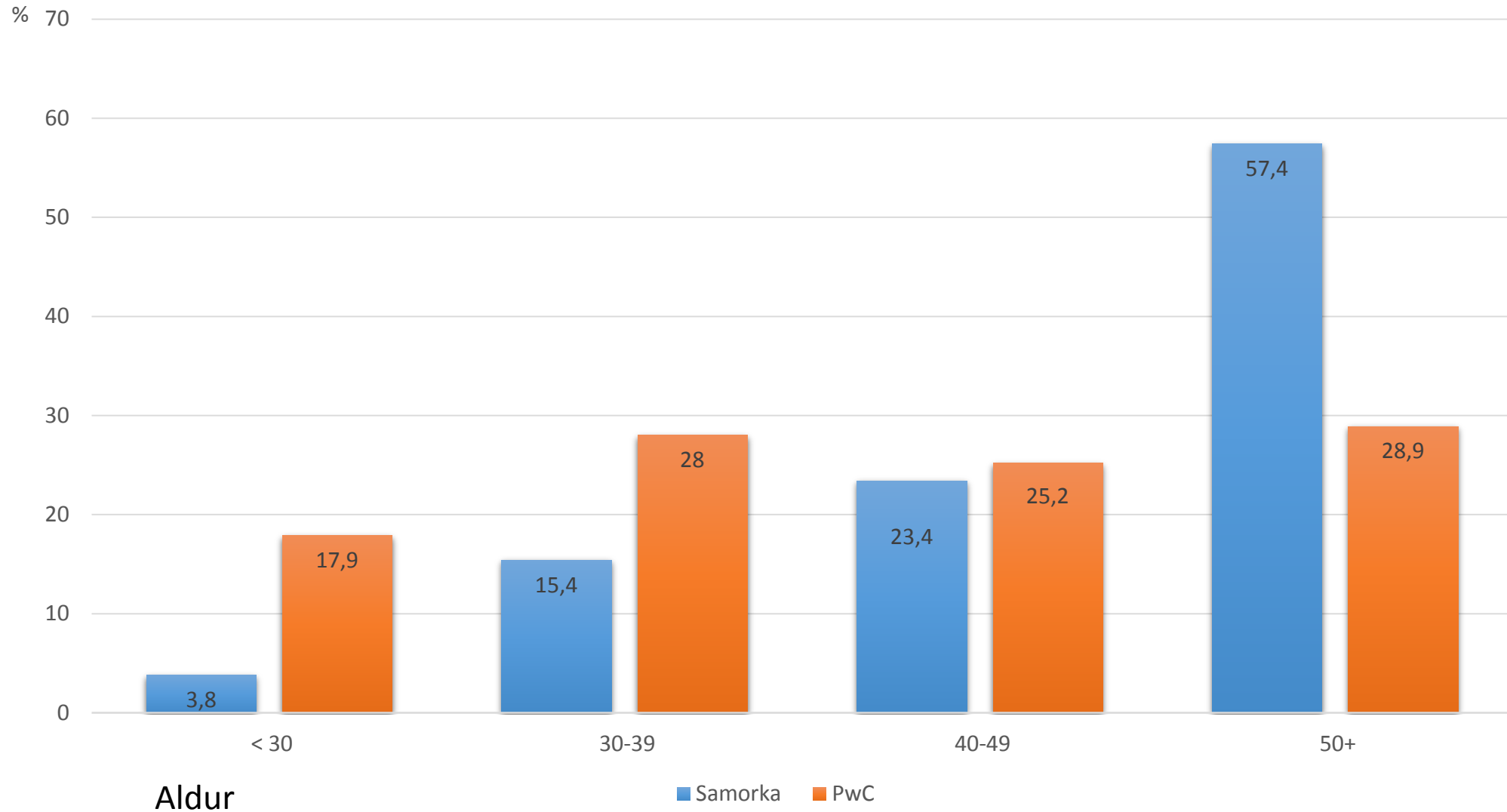
Starfsmenn eru aðallega karlar

Aldursdreifing er orðin afar skökk

Mikil endurnýjun framundan – mikilvægt að þekking glatist ekki

Aldur starfsmanna innan Samorku

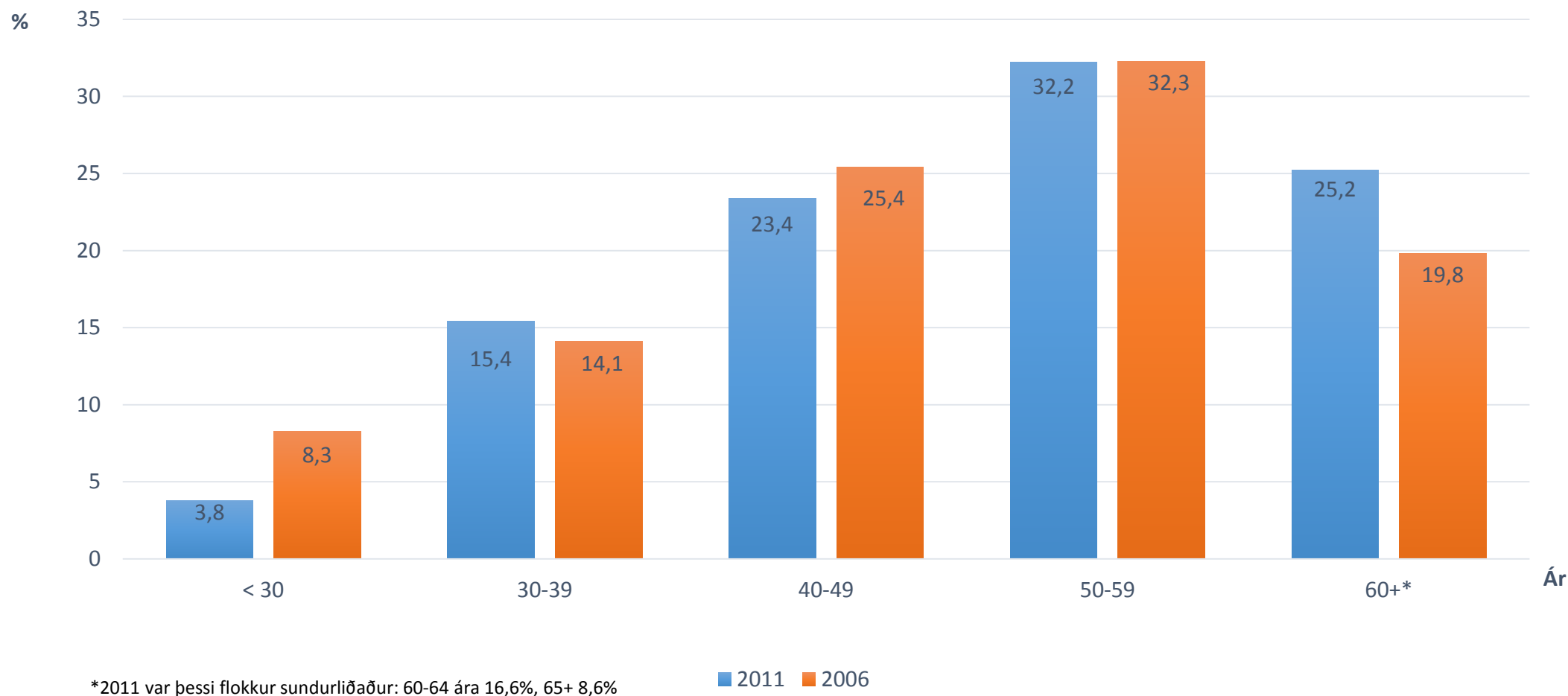

Bjarni Bjarnason, formaður Samorku - 28.5.2015

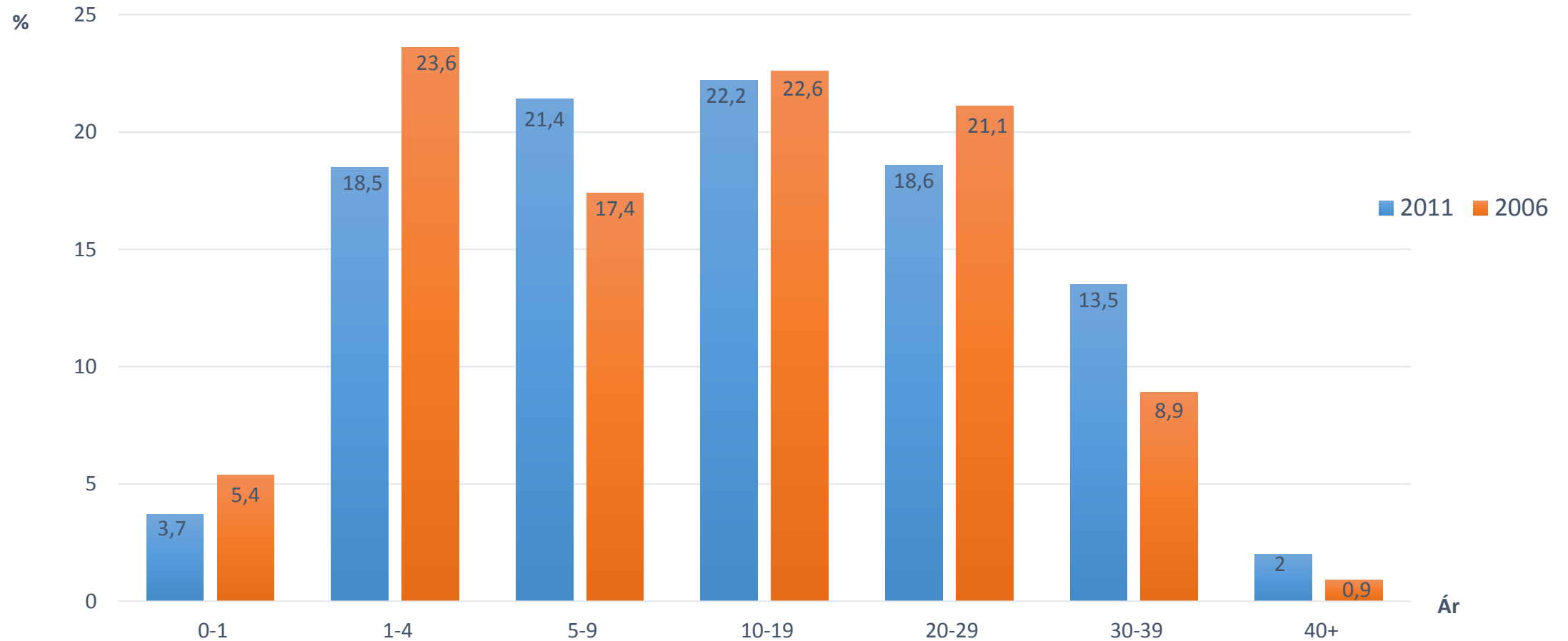
Aldur starfsfólks

Breyting á 5 ára tímabili: 2006 til 2011

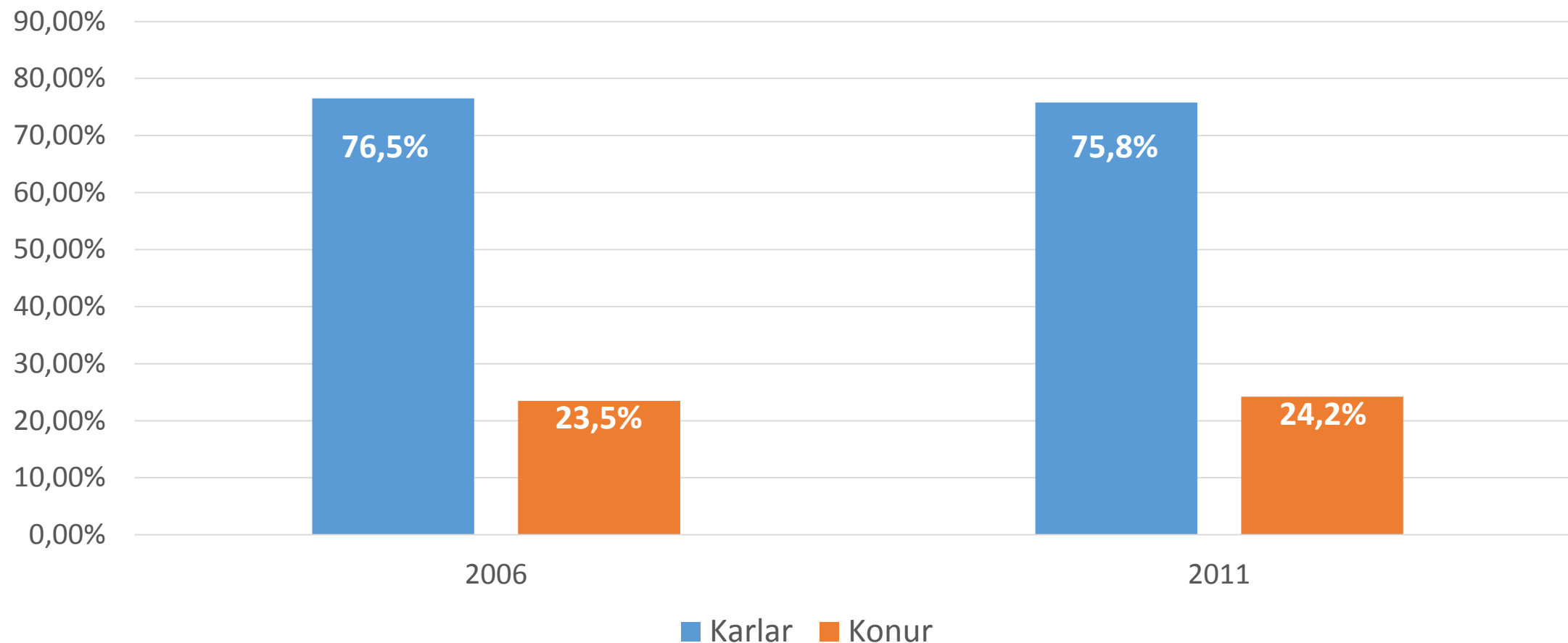
Starfsaldur

Breyting á 5 ára tímabili: 2006 til 2011

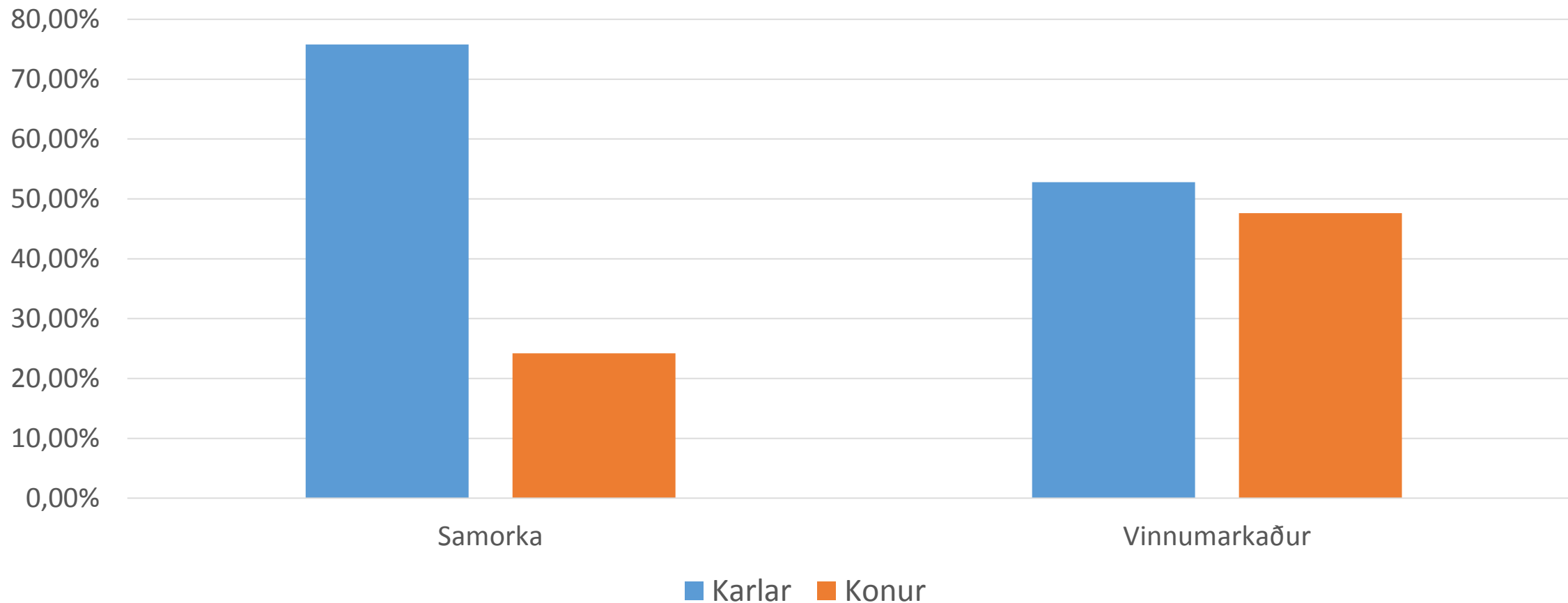

Kynjahlutföll breytast lítið

Allt starfsfólk

Samorka og vinnumarkaðurinn

Stefnumótun Samorku

Starfsemi Samorku hefur nú verið að mestu með óbreyttu sniði í 20 ár.

Miklar breytingar hafa átt sér stað í samfélaginu á þeim tíma:

- Nýting orkulinda hefur stóraukist.
- Umhverfismræðan er nú í forgrunni.
- Ný raforkulög voru samþykkt 2003 til að koma á samkeppni á raforkumarkaði.
- Ungt fólk þekkir ekki líf án tryggrar og ódýrrar orku og góðrar veitupjónustu.
- Samskipti og upplýsingar renna eftir öðrum brautum en áður.
- Samorka þurfti að rífa seglin verulega í kjölfar hrunsins og starfsemin er í lágmarki.
- Orku- og veitustarfsemin er hins vegar að rétta úr kútnum.

Því hefur stjórn Samorku ákveðið að hefja stefnumótunarvinnu fyrir samtökin.

Hugsum okkur að Samorka væri ekki til og orku- og veitugeirinn settist á rökstóla.

Myndum við ákveða að stofna með okkur samtök?

- Hver væri tilgangur samtakanna?
- Og hver yrðu megin verkefnin?
- Yrðu samtökin ein eða tvö, önnur fyrir samkeppnisþáttinn en hin fyrir veiturnar?

Ræsifundur stefnumótunar var haldinn í gær á Grand Hótelinu í Reykjavík og var öllum félögum í Samorku boðið til hans.

Ráðgjafi í stefnumótunarvinnunni er Bjarni Snæbjörn Jónsson.

Vinnuhópur hefur verið skipaður til þess að safna efni og forvinna fyrir stjórnina í samstarfi við starfsfólk Samorku og ráðgjafann.

Fyrsti stefnumótunarfundur stjórnar verður í lok júnímánaðar.

Stutt könnun var send á félagi í Samorku í aðdraganda fundar okkar hér í Borgarnesi.

Niðurstöðurnar munu nýtast í stefnumótuninni.

Frekara samráð verður haft við Samorkufélagi í ferlinu.

Nokkrir þættir úr könnuninni

Hvernig gengur að ráða iðnaðarmenn?	%
Mjög illa	0
Frekar illa	16
Hvorki né	42
Frekar vel	16
Mjög vel	21
Á ekki við	5

Fjárhagur veitu eða orkufyrirtækis	%
Mjög góður	40
Frekar góður	30
Sæmilegur	25
Frekar slæmur	5
Mjög slæmur	0

Fjárfestingarþörf vegna aldurs og ástands kerfa	%
Mikil og uppsöfnuð	25
Í meðallagi	70
Ekki mikil að sinni	5

Mikilvægustu verkefni Samorku

1. Hagsmunagæsla gagnvart stjórnvöldum
2. Fundir og námskeið
3. Tengslanet fyrir aðila að samtökunum
4. Upplýsingar til almennings
5. Útgáfa
6. Samskipti við fjölmiðla

Áherslur framundan	%
Kynna betur starfsemi orku- og veitufyrirtækja	65
Auka stöðugleika í laga- og regluumhverfi	55
Öryggismál	53
Vekja áhuga ungs fólks á störfum í veitu- og orkufyrirtækjum	45
Draga úr reglubyrði	42
Auka áhuga ungs fólks á störfum í verk-, tækni- og iðnnámi	39
Bæta vaxtakjör á lánum	12
Afnema gjaldeyrishöft	10
Annað: Umhverfis- og skipulagsmál, fjölga konum í iðngreinum, þjónusta viðskiptavinum betur, fjármögnun framkvæmda o.fl.	14

Takk fyrir áheyrnina
og njótið fjölbreyttrar og fræðandi
dagskrár veitufundarins hér í
Borgarnesi.

